

"Rızkın kendisi ve diğer hizmetkârları olan sebepleri de aynı şekilde sukut ediyorlar. En yüksek makamdan en aşağı makama inerler." İzah eder misiniz?

İnsanın azaları ve duyguları, Allah hesabına çalıştıkları zaman çok yüksek ve ulvi bir kıymet kazanırlarken, aynı aza ve duygular, nefis ve şeytan hesabına işleyip çalışırlar ise durum tam aksine dönüp, kıymetsiz ve adi bir dereceye düşüyorlar.

Mesela insanın dilindeki tat alma duygusu, Allah'ın vermiş olduğu envai nimet ve rızıklara yöneldiği zaman, dünya mutfağında pişirilen leziz nimetlerin kadir ve kıymetlerini bilen ve o nimetleri veren Allah'a şükran hissi taşıyan yüksek ve kıymetli bir müfettiş oluyor. Aynı dil bu misyonu terk ederek sadece nefis ve şeytan hesabına çalışsa, yani rızık verene teşekkürü düşünmeyerek rızka müteveccih olsa, o zaman o kıymetli ve ulvi makamdan düşüp bağırsaklara ve mideye adi ve basit bir kapıcı ve yasakçı oluyor.

"Nasıl rızkın şu hizmetkârı olan dil şükürsüzlük yüzünden bu dereceye sukut eder. Öyle de rızkın kendisi ve diğer hizmetkarları olan sebepleri de aynı şekilde sukut ediyorlar. En yüksek makamdan en aşağı makama inerler. Kâinatın yaratıcısının hikmetine zıt ve muhalif bir vaziyete düşerler."(1)

Mesela, rızkın aracısı ve vasıtası olan **hava, su, toprak, güneş** gibi unsurlar, kıymetsiz ve önemsiz birer kütle haline dönüşürler. Bir kafirin nazarında rızık ve rızka vasıta olan sebeplerin hiçbir değer ve kıymeti yoktur, onlar misyonsuz ve hedefsiz birer tesadüf oyuncağıdırlar. Ama müminin nazarında rızık ve onun vasıtaları, nihayetsiz bir şükürün araçları ve sonsuz bir minnet ve teşekkürün vasıtalarıdırlar.

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Sekizinci Mektup, Beşinci Risale](#)